



Bryssel 17. heinäkuuta 2020

TIEDONANTO

YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN ERO EUROOPAN UNIONISTA JA VAARALLISTEN KEMIKAALIEN VIENTIÄ JA TUONTIA KOSKEVAT EU:N SÄÄNNÖT (”ILMOITETTU ENNAKKOSUOSTUMUS”)

Yhdistynyt kuningaskunta on 1. helmikuuta 2020 alkaen eronnut Euroopan unionista, ja siitä on tullut ns. kolmas maa¹. Erosopimuksessa² määrätään siirtymäkaudesta, joka päättyy 31. joulukuuta 2020. Siihen saakka Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovelletaan Euroopan unionin oikeutta sen kaikilta osin³.

Siirtymäkauden aikana EU ja Yhdistynyt kuningaskunta neuvottelevat uutta kumppanuutta koskevasta sopimuksesta, jossa määrätään erityisesti vapaakauppa-alueesta. Ei kuitenkaan ole varmaa, tehdäänkö tällainen sopimus ja tulee se voimaan siirtymäkauden päättyessä. Tällaiseen sopimukseen perustuva suhde olisi joka tapauksessa markkinoillepääsyä koskevien edellytysten osalta hyvin erilainen kuin tilanne, jossa Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu sisämarkkinoihin⁴, EU:n tulliliittoon sekä arvonlisävero- ja valmisteveroalueeseen.

Sen vuoksi kaikkia asianomaisia ja erityisesti talouden toimijoita muistutetaan oikeudellisesta tilanteesta, jota sovelletaan siirtymäkauden päätyttyä (katso jäljempänä osa A). Tässä tiedonannossa selitetään myös eräitä eroa koskevia erosopimuksen määräyksiä (katso jäljempänä osa B) sekä Pohjois-Irlannissa siirtymäkauden päätyttyä sovellettavia sääntöjä (katso jäljempänä osa C).

Neuvoja sidosryhmille:

¹ Kolmas maa on maa, joka ei ole EU:n jäsenvaltio.

² Sopimus Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, jäljempänä ’erosopimus’ (EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7).

³ Lukuun ottamatta eräitä erosopimuksen 127 artiklassa määrättyjä poikkeuksia, joista millään ei ole merkitystä tämän tiedonannon kannalta.

⁴ Vapaakauppasopimuksessa ei määrätä etenkään sellaisista (tavaroiden ja palvelujen alalla sovellettavista) sisämarkkinoiden periaatteista kuin vastavuoroinen tunnustaminen, ’alkuperämaaperiaate’ ja yhdenmukaistaminen. Vapaakauppasopimuksella ei myöskään poisteta tullimuodollisuuksia ja -tarkastuksia, jotka koskevat esimerkiksi tavaroiden alkuperää ja niihin sisältyviä tuotantopanoksia, eikä tuontiin ja vientiin sovellettavia kieltoja ja rajoituksia.

Tässä tiedonannossa esitettyjen seurausten huomioon ottamiseksi sidosryhmiä kehoitetaan erityisesti tarkastelemaan vaarallisten kemikaalien vientiä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja tuontia Yhdistyneestä kuningaskunnasta⁵ ja mukauttamaan käytäntöjään tämän tiedonannon perusteella.

Huomautus

Tässä tiedonannossa ei käsitellä

- EU:n kemikaaliasetuksia, esimerkiksi REACH-asetusta;
- tuontia tai vientiä koskevia EU:n tullimenettelyjä.

Näistä aiheista on julkaistu tai niistä laaditaan parhaillaan erillisiä tiedonantoja⁶.

Lisäksi on aiheellista tutustua yleisempään kieltoja ja rajoituksia koskevaan tiedonantoon, joka kattaa myös tuonti- ja vientitodistukset.

A. OIKEUDELLINEN TILANNE SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYTTYÄ

Siirtymäkauden päätyttyä vaarallisten aineiden vientiä ja tuontia koskevaa EU:n lainsäädäntöä ei enää sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan⁷. Kemikaalien siirrot EU:sta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan katsotaan vienniksi EU:sta ja kemikaalien siirrot Yhdistyneestä kuningaskunnasta EU:hun katsotaan tuonniksi EU:hun. Tällä on erityisesti seuraavat vaikutukset:

- Asetuksen (EU) N:o 649/2012 liitteessä I olevassa 1 osassa lueteltujen kemikaalien vienti EU:sta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan siirtymäkauden päätyttyä edellyttää ilmoitusta nimetylle kansalliselle viranomaiselle viimeistään 35 päivää ennen odotettua vientipäivää⁸.
- Asetuksen (EU) N:o 649/2012 liitteessä I olevassa 2 osassa lueteltujen kemikaalien vienti EU:sta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan siirtymäkauden päätyttyä edellyttää Yhdistyneen kuningaskunnan nimenomaista suostumusta ennen kuin vienti voidaan toteuttaa, paitsi mikäli viejän jäsenvaltion nimetty kansallinen viranomainen on viejän pyynnöstä ja komissiota kuultuaan päättänyt, että nimenomaista suostumusta ei vaadita, koska kemikaalia varten on saatu lupa taikka se on rekisteröity tai sallittu Yhdistyneessä kuningaskunnassa⁹.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 649/2012, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista (EUVL L 201, 27.7.2012, s. 60).

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_fi

⁷ Asetuksen (EU) N:o 649/2012 sovellettavuudesta Pohjois-Irlantiin, ks. tämän tiedonannon osa C.

⁸ Asetuksen (EU) N:o 649/2012 8 artikla.

⁹ Asetuksen (EU) N:o 649/2012 14 artikla.

- Asetuksen (EU) N:o 649/2012 liitteessä I olevassa 3 osassa lueteltujen kemikaalien vienti EU:sta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan siirtymäkauden päätyttyä edellyttää Yhdistyneen kuningaskunnan nimenomaista suostumusta, joka voi olla joko tuontivastine kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelystä tehdyn Rotterdamin yleissopimuksen, jäljempänä 'yleissopimus', puitteissa tai vastine nimenomaista suostumusta koskevaan pyyntöön¹⁰.
- Yleissopimuksen liitteessä III lueteltujen kemikaalien vienti siirtymäkauden päätyttyä Yhdistyneestä kuningaskunnasta EU:hun edellyttää EU:n tuontipäätöstä¹¹.
- Asetuksen (EU) N:o 649/2012 liitteessä I lueteltujen kemikaalien vientiin EU:sta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja näiden kemikaalien tuontiin Yhdistyneestä kuningaskunnasta EU:hun sovelletaan siirtymäkauden päätyttyä asetuksen (EU) N:o 649/2012 10 artiklassa säädettyjä tietovaatimuksia.
- Siirtymäkauden päätyttyä EU ei enää ilmoita kolmansille maille Yhdistyneestä kuningaskunnasta tulevasta viennistä. Siirtymäkauden päättyessä Euroopan kemikaalivirasto keskeyttää kaikki kesken olevat ilmoitusmenettelyt, joissa on mukana Yhdistyneen kuningaskunnan viejiä.
- Yleissopimuksen liitteessä III¹² lueteltuja kemikaaleja koskevia unionin tuontivastineita ei enää siirtymäkauden päätyttyä sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.
- Kemikaalien viennissä EU:sta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan siirtymäkauden päätyttyä on noudatettava EU:n sääntöjä kemikaalien pakkaamisesta ja merkinnöistä, elleivät nämä säännökset ole ristiriidassa tuojaosapuolten tai muiden maiden mahdollisten erityisvaatimusten kanssa¹³.
- Siirtymäkauden päätyttyä kemikaalivirasto asettaa Yhdistyneestä kuningaskunnasta yleissopimuksen 12 artiklan mukaisesti saadut vienti-ilmoitukset saataville ePIC-järjestelmän kautta¹⁴.

B. KESKEISET EROSOPIMUKSEN MÄÄRÄYKSET

Erosopimuksen 41 artiklan 1 kohdassa määrätään, että kaikki olemassa olevat ja yksilöllisesti tunnistettavissa olevat tavarat, jotka siirtymäkauden päättyessä oli saatettu laillisesti markkinoille unionissa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa, voidaan edelleen

¹⁰ Asetuksen (EU) N:o 649/2012 14 artikla.

¹¹ Yleissopimuksen 11 artikla.

¹² Asetuksen (EU) N:o 649/2012 13 artikla.

¹³ Asetuksen (EU) N:o 649/2012 17 artikla.

¹⁴ Asetuksen (EU) N:o 649/2012 9 artikla.

asettaa saataville unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan markkinoilla, ja niitä voidaan siirtää näiden kaksien markkinoiden välillä, kunnes ne päätyvät loppukäyttäjälle.

Esimerkki: Asetusta (EU) N:o 649/2012 ei sovelleta vaarallisten kemikaalien tiettyyn lähetykseen, jonka siirto EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä on kesken siirtymäkauden päättyessä.

C. POHJOIS-IRLANNISSA SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYTTYÄ SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

Siirtymäkauden päättyttyä sovelletaan Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevaa pöytäkirjaa.¹⁵ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan soveltaminen edellyttää Pohjois-Irlannin edustajakokouksen määrääjain ilmaisemaa suostumusta. Ensimmäinen voimassaolojakso päättyy neljän vuoden kuluttua siirtymäkauden päättymisestä.¹⁶

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan nojalla eräitä unionin oikeuden säännöksiä sovelletaan myös Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta. EU ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat lisäksi sopineet Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa, että siltä osin kuin unionin oikeuden säännöksiä sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta, Pohjois-Irlantia kohdellaan kuin se olisi jäsenvaltio.¹⁷

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa määrätään, että asetusta (EY) N:o 649/2012 sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta¹⁸.

Tämä tarkoittaa, että tämän tiedonannon osassa A ja B olevien Euroopan unionia koskevien viittausten on katsottava viittaavan myös Pohjois-Irlantiin, kun taas viittauksia Yhdistyneeseen kuningaskuntaan on pidettävä viittauksina yksinomaan Isoon-Britanniaan.

Tämä merkitsee muun muassa seuraavaa:

- Kemikaalien siirtoja Pohjois-Irlannin ja EU:n välillä ei katsota tuonniksi tai vienniksi ja sen vuoksi asetusta (EU) N:o 649/2012 ei sovelleta sellaisiin siirtoihin.
- Asetuksen (EU) N:o 649/2012 liitteessä I mainitun kemikaalin viennissä Pohjois-Irlannista kolmanteen maahan on noudatettava kyseistä asetusta, myös siltä osin, että on toimitettava vienti-ilmoitukset ePIC-järjestelmän kautta ja että asetuksen (EU) N:o 649/2012 liitteessä I olevassa 2 ja 3 osassa lueteltujen kemikaalien osalta on saatava nimenomainen suostumus tuojamaalta.

¹⁵ Erosopimuksen 185 artikla.

¹⁶ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 18 artikla.

¹⁷ Erosopimuksen 7 artiklan 1 kohta yhdessä Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 13 artiklan 1 kohdan kanssa.

¹⁸ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 5 artiklan 4 kohta ja pöytäkirjan liitteessä 2 oleva 23 jakso.

- Yleissopimuksen liitteessä III lueteltuja kemikaaleja koskevia EU:n tuontivastineita sovelletaan edelleen siirtymäkauden päätyttyä kolmansista maista Pohjois-Irlantiin suuntautuvaan tuontiin.¹⁹
- EU on vastuussa vastineiden antamisesta nimenomaista suostumusta koskeviin pyyntöihin, jotka koskevat kemikaalien vientiä Ison-Britanniasta tai kolmansista maista Pohjois-Irlantiin.
- Asetuksen (EU) N:o 649/2012 10 artiklassa säädettyjä tietovaatimuksia sovelletaan Pohjois-Irlannissa viejiin, jotka harjoittavat vientiä Isoon-Britanniaan tai kolmanteen maahan, ja tuojiin, jotka harjoittavat tuontia Ison-Britanniasta tai kolmannesta maasta.

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 6 artiklan 1 kohdan mukaan pöytäkirjan nojalla sovellettavia EU:n oikeuden säännöksiä, jotka estävät tai rajoittavat tavaroiden vientiä, on sovellettava Pohjois-Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan muiden osien väliseen tavarakauppaan ainoastaan siltä osin kuin se on ehdottoman välttämätöntä unionin kansainvälisten velvoitteiden nojalla.

Tämä merkitsee muun muassa seuraavaa:

- Asetuksen (EU) N:o 649/2012 liitteessä I lueteltujen kemikaalien viennissä Pohjois-Irlannista Isoon-Britanniaan on noudatettava ainoastaan kyseisen asetuksen, jolla pannaan täytäntöön yleissopimus, sääntöjä. Viejän on esimerkiksi ilmoitettava asetuksen (EU) N:o 649/2012 liitteessä I olevan 2 osan luettelossa mainitun kemikaalin viennistä Pohjois-Irlannista Isoon-Britanniaan, mutta Yhdistyneestä kuningaskunnasta ei tarvitse pyytää nimenomaista suostumusta Ison-Britannian osalta.
- Kemikaalien pakkaamisesta ja merkinnöistä²⁰ annettuja sääntöjä sovelletaan kemikaalien vientiin Pohjois-Irlannista Isoon-Britanniaan ainoastaan siinä määrin, kun on tarpeen yleissopimuksen 13 artikla noudattamiseksi.

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa evätään Yhdistyneeltä kuningaskunnalta Pohjois-Irlannin osalta mahdollisuus osallistua unionin päätöksentekoon ja päätösten valmisteluun²¹.

Lisätietoja on saatavilla kemikaaliviraston brexit-verkkosivustolla (<https://echa.europa.eu/uk-withdrawal-from-the-eu>) ja vaarallisten kemikaalien vientiä ja tuontia koskevalla komission verkkosivustolla (https://ec.europa.eu/environment/chemicals/trade_dangerous/regulation/index_en.htm). Kyseisiä verkkosivuja päivitetään tarvittaessa sitä mukaa kuin uutta tietoa tulee saataville.

¹⁹ Asetuksen (EU) N:o 649/2012 13 artikla.

²⁰ Asetuksen (EU) N:o 649/2012 17 artikla.

²¹ Silloin kun tiedonvaihtoa ja keskinäistä kuulemista tarvitaan, se tapahtuu Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 15 artiklan nojalla perustetussa neuvoo-antavassa yhteisessä työryhmässä.

Euroopan komissio
Ympäristöasioiden pääosasto